

KOLEKTIV AUTORŮ

TEŽKÁ ROZHODNUTÍ

Paměť národa

Argo

TEŽKÁ ROZHODNUTÍ

Scénář Jan Blažek, Simona Skrbková, Barbora Šťastná, Dalibor Vácha, Tereza Verecká.

Námět příběhu Alexandra Gajdoše Mikuláš Kroupa.

Kresba Maja Chyl, Michal Kocián, Františka Loubat, Tomáš Pánek, Mikuláš Podprocký.

Grafická úprava Martin Radimecký.

Odpovědný redaktor Richard Klíčnick.

Dramaturgie a texty medailonků Jan Blažek.

Historický dohled za Post Bellum Michal Šmíd.

Jazyková korektura Jitka Šmídová.

Technický redaktor Milan Dorazil.

V roce 2025 vydalo Post Bellum,

Španělská 1073/10, 120 00 Praha 2,

www.pametnaroda.cz, www.postbellum.cz, obchod@postbellum.cz

a nakladatelství Argo,

Milíčova 13, 130 00 Praha 3,

www.argo.cz, argo@argo.cz,

jako svou 5968. publikaci.

První vydání.

Vytiskla tiskárna PBTisk.

ISBN 978-80-88656-14-2 (Post Bellum)

ISBN 978-80-257-4866-4 (Argo)

Aktuality o našich titulech můžete sledovat na www.facebook.com/argo.cz

Aktuality o našich komiksech na www.facebook.com/argomiks

Naše knihy distribuuje knižní velkoobchod KOSMAS

sklad: Za Halami 877, 252 62 Horoměřice

tel. 226 519 383

e-mail: odbyt@kosmas.cz

www.firma.kosmas.cz

Knihy je možno pohodlně zakoupit v internetovém knihkupectví www.kosmas.cz

a na eshopu Paměti národa www.eshop.pametnaroda.cz

PŘEDMLUVA

Od konce druhé světové války, doposud největšího konfliktu v dějinách lidstva, uplynulo osmdesát let. Celý jeden dlouhý, požehnaný lidský věk. Ještě donedávna byly vzpomínky na její hrůzy pouhým mementem, možná varováním. Dnes jsou však, bohužel, také připomínkou opět přítomné hrozby. Ať tak nebo tak, ve sbírce Paměť národa budou uchovány i do budoucna. Snad pro poučení. Jak s nimi naložíme, záleží jen na nás.

Výsostné místo mezi válečnými příběhy zaujímají osudy československých odbojářů. Pět z nich vám představíme v této knížce. Studentka Libuše Nachtmannová se svým dívčím šarmem pomáhala skupině Obrana národa. Alexander Gajdoš utekl z lágru a bojoval ve slovenském povstání. Rodina hospodáře Aloise Denemarka ukrývala za heydrichiády parašutistu v nouzi. Malinká Jaromíra Kočnarová nosila tajné zprávy sovětským partyzánům. Skauti okolo ornitologa Věslava Wahla vytvořili Zpravodajskou brigádu a předávali informace do Londýna.

Všechna tato vyprávění teď ožívají díky představitosti a obrazotvornosti scenáristů a výtvarníků v komiksu plném odvahy, obětavosti, ale i nezlomné víry v dobrý konec. Prožijte s odbojáři, čím si procházeli za války. Zkuste přitom na chvíli jejich postoje přestat nahlížet prizmatem dneška, kdy už ta jejich válka dávno skončila a my všichni víme jak. Dívejte se jejich očima, je to obohacující.

Zpětně je totiž jednoduché rozlišit, co tehdy bylo správné, a co špatné. Když už je po všem, je snadné poznat hrdiny, a ještě snazší je oslavovat. Oni se ale ke svým činům odhodlávali v době, kdy byl výsledek války ještě v nedohlednu. Kdy se většinová společnost diktatuře víceméně přizpůsobila, a mnozí jedinci ji dokonce vítali či bez uzardění kolaborovali. Odbojáři dávali mnohé všanc, rozhodovali se těžce. Ale rozhodli se správně. Jak by asi válka dopadla, kdyby tyranii nikdo nevzdoroval? Bez těchto odvážných lidí bychom dnes svobodu neměli.

Doba je opět složitá. Třeba se i na nás a naše rozhodování bude jednou někdo dívat s odstupem několika desítek let. Bude mu už jasné, co dnes bylo správné, a co naopak špatně, zatímco my ještě tápeme. Právě proto je potřeba příběhy z naší knihy vyprávět dál a dál. Aby nám pomohly rozhodovat se v současnosti.

Jan Blažek

„V roce 1938 se celý národ chystal na obranu. Pamatuju si, že když potom byla mobilizace, všichni muži utíkali na nádraží, sotva se to v rádiu ohlásilo. Ovšem po Mnichovu to nadšení splasklo. A Obrana národa? No, to byla vojenská skupina. Naše armáda jako taková šla do ilegality se vším všudy. To znamená i s vybavením. Vysílačky, foto-přístroje, tiskárny, tohle všechno. Byla to armáda, tedy muži. Ale i my děvčata jsme byla zapotřebí...“

LIBUŠE NACHTMANNOVÁ

Napsala: Barbora Šťastná

Ilustrovala: Františka Loubat

17. listopadu 1939. Den, kdy nacisté uzavřeli české vysoké školy, změnil studentce farmacie Libuši Marianové život. Od nuceného pracovního nasazení ji uchránilo zaměstnání v německé firmě. Měla tak spoustu volného času a začala se stýkat s Marií Mandíkovou a jejím manželem Františkem. Někdejší legionář udržoval spojení s domácím odbojem, například s Obranou národa, kterou bezprostředně po okupaci 15. března 1939 založili důstojníci československé armády.

V bytě Mandíkových se konaly schůzky odbojářů, některé z nich Libuše doprovázela, když před zatčením prchali z protektorátu. Především ale Mandíkovi pomáhali udržovat v činnosti ilegální vysílačky Sparta, díky nimž mělo domácí hnutí radiotelegrafické spojení s exilovou vládou. To nacistům leželo v žaludku, jejich kontrarozvědka se usilovně snažila vysílačky zaměřit a zlikvidovat. Bylo proto potřeba přístroje i jejich operátory neustále přemísťovat. A právě v tom sehrávala Libuše klíčovou roli.

Veškerá obezřetnost ale nestačila. V červnu 1941 odhalilo gestapo první vysílačku přímo v bytě Mandíkových, Marii odvezli do koncentračního tábora a Františka na popravě. Druhou vysílačku zaměřila rádiová kontrarozvědka v říjnu v budově takzvaného akcízu v pražských Jinonicích. To je ta budova, kterou vidíme v našem komiksovém příběhu. Zátah měl pro odboj fatální dohru. Spojení se přerušilo, síť se na čas rozpadla. Pro Libuši si přišli jen dva dny poté.

Bez soudu ji poslali do ženského koncentračního tábora Ravensbrück u Berlína. Možná tam poznala i novinářku Milenu Jesenskou, která v tomto lágru rok před koncem války zemřela. V dubnu 1945 nacisté z obav před blížící se Rudou armádou vězeňkyně vyhnali na pěší pochod smrti. Neměly ho přežít. Libuše to ale nevzdala a utekla. Když se po letech trápení v červnu 1945 vracela domů do Roudnice nad Labem, vlastní máma ji na nádraží nepoznala.

Ale konečně bylo po válce. Libuše se mohla opět zapsat ke studiu.

www.pametnaroda.cz/nachtmannova-libuse-1919

Ravensbrück,
leden 1942

TRÍSK
TRÍSK

Weckruf!

TRÍSK!

Další krásné ráno v Ravensbrücku.

V březnu roku 1939 Čechy obsadili Němci. Náhlada byla pochmurná.

Musíme uvažovat realisticky.

Protektorát?
Protentokrát!

Snad to
brzy skončí!

Teď není čas
na hrdinství!

Myslela jsem si, že já, obyčejná holka, můžu něco změnit.

Pojď se
najíst, Libuško!

porujete proto protiněmecký odpor...
Už jdu!

jak se u nás vyvinu po 15. březnu. Nezničí nás. Nevyvr kořenů. Budou-l ské ženy vždy věd vlasteneckých povinn stát na b...!

Nesmíš se do ničeho zaplést! Teď se musíš soustředit na studium!

Studovala jsem v Praze farmacii.

Líbí se ti?

Jmenuje se Honza.

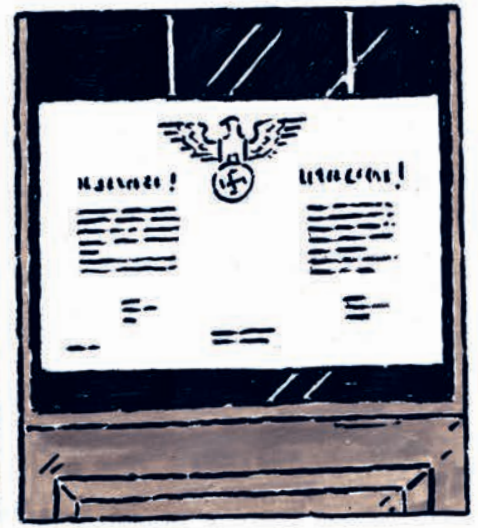
Prý je v nějaký protiněmecký organizaci.

Podle mě si akorát koleduje o problémy.

Školu Němci brzy po svém příchodu zavřeli.

Nedlouho poté jsem se přidala k odbojové organizaci „Obrana národa“.

Byla jsem romantik.

Mým úkolem bylo doprovázet odbojáře z jednoho úkrytu do druhého.

Pozor!

S dívkou nebyli nápadní.

Dobrý.

Viděla jsem je vždycky jenom jednou.

Jindy jsem přenášela části vysílačky.

Dones to na adresu Nad lesem 32.

A nikde s tím neprašti.

Mrkve?!

Ty jsou jen nahoré. Vespod je vysílačka.

Ani na okamžik mě nenapadlo, že mi něco hrozí.

Ženská s nákupem nebudi pozornost.

Ravensbrück,
jaro 1942

Další z těch hrozných věcí tady
je nepředvídatelnost.

Číslo 8480, 8290
a 9253 do nemocnice!

Weckruf!

Aufstehen!

Proč do
nemocnice?

Na shledanou, Líbo!

Dělají
tam na nich
pokusy.
Testují
nějaký
léky.

Udělej jim rány,
ty nechávej zahrnisat
a čekaj, co bude.

Jsou
úplně
jako
králíci!

Neměli bysme
něco udělat?

Zbláznila ses?
A co jako? Chceš snad
jít místo nich?

